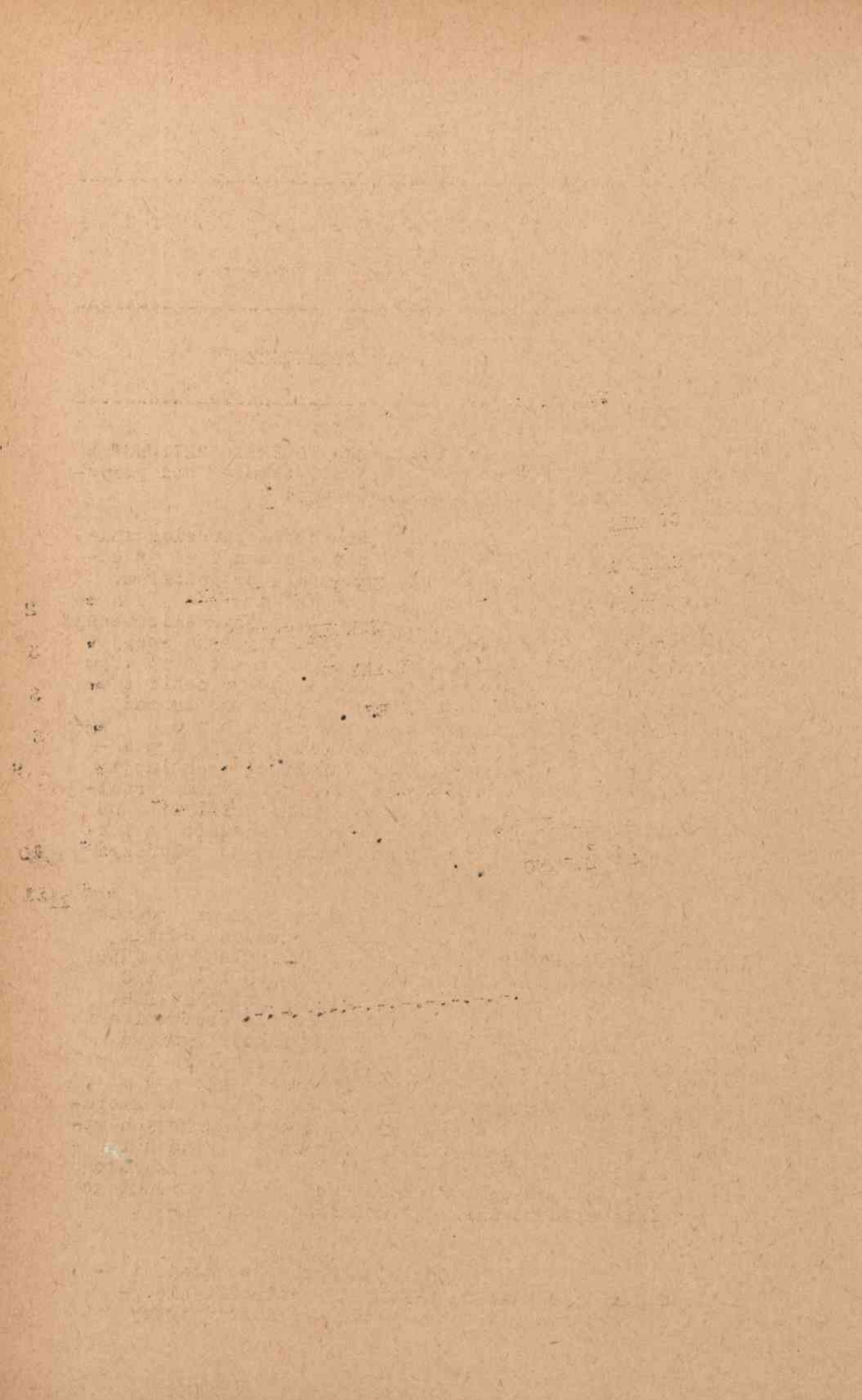

T R E Ś Ć   Nr. 469.

CO SIĘ DZIEJE Z CZERWONCEM ?	str.	1
SZWAJCARSKI RYNEK PIENIĘŻNY I KAPITAŁOWY.	"	2
ZASTÓJ W AMERYKANSKIM EKSPORCIE ŻŁOTA .	"	3
KRONIKA POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH .	"	3
INFLACJA W ROSJI SOWIECKIEJ .	"	5
BANKI WŁOSKIE W PIERWSZEJ POŁOWIE R .B.	"	9
INTERLUDJUM W NIEMIECKO - POLSKICH ROKOWA - NIACH HANDLOWYCH .	"	10
DEPRESJA ŚWIATOWA .	"	11

.....

W I A D O M O Ś C I   F I N A N S O W E ,   W A L U T O W E
I   K R E D Y T O W E .

CO SIĘ DZIEJE Z CZERWONCEM ?

Berlińska "BOERSEN ZEITUNG" z 27-go ub.m. w szeroko zakreślonym artykule pod powyższym nagłówkiem wywodzi co następuje:

Mnożą się coraz bardziej znaki, że waluta sowiecka jest poważnie zachwiana. Nie było to bynajmniej przypadkiem, lecz dobrze przemyślanym obrachowaniem psychologicznym, kiedy twórcy tej "ustabilizowanej" waluty nadali jej miano "czerwonca". W języku rosyjskim oznacza ono bowiem: "dukat z łoty". Tym sposobem właśnie nowa waluta miała zdobyć sobie zaufanie ludności rosyjskiej. Jednocześnie zaś postanowiono, że czerwonec ma kursować wyłącznie w kraju. W tym celu zakazano jego wywozu, pragnąc zapobiec spekulacji giełdowej tą walutą. Oczywiście, że tem samem wszelkie jej porównanie z innymi walutami na międzynarodowych rynkach pieniężnych stało się niemożliwe, co też bynajmniej nie mogło świadczyć o jej pewności.

Wszystkie te zabiegi jednak na nic się nie zdały. W ostatnich czasach bowiem czerwonec, posiadający "wartość nominalną" 10 RUBLI w ZŁOCIE, na GIEŁDZIE RYSKIEJ stracił 1/3 swej wartości. Podobnie ma się rzecz w NIEMCZECH, gdzie dziś w wolnym handlu można dostać czerwonec za - 4 marki, gdy wartość jego powinna wynieść 21.60 mk. Co zaś najfatalniejsze, to fakt, że i w samej ROSJI SOWIECKIEJ czerwonec spada. Od tygodni już wiadomo, że rozwinęła się tam na szeroką skalę przechowywanie zdawkowych monet srebrnych, które skusznie zaniepokoiło ludność. I tu właśnie okazało się znowu, że jedynym "lekarstwem" rządu sowieckiego na wszelkie niedomagania gospodarcze jest - terror.

Chcąc zapobiec grożącej inflacji, panowie na KREMLINIE chwycili się - siał w karabinowych! Zarządziwszy

wielki połów na osoby, zbierające monety srebrne, kazali je rozstrzelać. Jest to oczywiście najwygodniejszy środek, który jednakowoż nie może ukryć faktu, że czerwonec, tylko w 25% jest pokryty kruszcem i dewizami, gdy reszta składa się z niepokrytych bonów państwowych. Do tego wzrostu zaś niepokrytego pieniądza państwowego przyczynił się sam rząd, podwyższywszy granicę maksymalną, która ustawowo wynosiła 50% ilości czerwonce, do 75%. Ta podwyższona granica zaś jest dziś już przekroczona.

Trudno też przeto wyobrazić sobie, w jaki sposób lawina pieniądza papierowego ma być zahamowana. Gorączkowe dokonanie bowiem t.zw. PIĘCIOLETNIEGO PLANU STALINA wymaga właśnie coraz większych wydatków pieniężnych, coraz więcej inwestycji państwowych, czyli nowych emisji. To zaś tembardziej, że przemysł państwowy ze spłatami sweni wobec KASY PAŃSTWA pozostaje zawsze w tyle za sumami, jakimi zasila go państwo. W r. gospodarczym 1928/29 deficyt ten wyniósł 612 milionów rubli, wydanych w gotówce. Nadmiar zaś cen również idą w górę. W dniu 1-go kwietnia r.b. WSKAŹNIK HURTOWY wyniósł 187; wzrost ten dotyczy zaś nie tylko produktów przemysłowych, lecz także agrarnych. Okazuje się zatem, że niebezpieczeństwo inflacji, przeciw któremu rząd sowiecki "broni się" salwami karabinowemi, w rzeczywistości tkwi w całej strukturze gospodarczej ROSJI SOWIECKIEJ.

SZWAJCARSKI RYNEK PIENIĘŻNY I KAPITAŁOWY.

"BASLER NACHRICHTEN" z 28 ub.m. stwierdzają, że na szwajcarskim rynku pieniężnym nadal trwa wielka plynność. Przypływ kapitału zaś z zagranicy jest wprost olbrzymi. Również i zapas złota z powodu stałych importów dosięgnął już rekordowej wysokości 610 milionów fr. a i zapas dewiz znacznie wzrósł. Obieg banknotów jest dziś pokryty w 101%.

Czołowe dewizy znajdują się silnie poniżej parytetu. Obok dolara pogorszył się w szczególności FRANK FRANCUSKI. Wyszło to na dobre FUNTOWI ANGIELSKIEMU, gdyż przyczyniło się do osłabienia eksportu złota z LONDYNU do PARYŻA. Wobec franka szwajcarskiego jednak funt zachował się tak, że umożliwił import złota do SZWAJCARJI. Zaznaczyć należy także silny wzrost kursu walorów pozłaconych. Dopasowanie zaten RYNKU KAPITAŁOWEGO do taniego RYNKU PIENIĘŻNEGO poczyniło znaczny postęp. Jest to zaś objaw nie obserwowany na żadnym innym rynku pieniężnym.

ZASTÓJ W AMERYKANSKIM EKSPORCIE ZŁOTA .

Holenderski "DE TELEGRAAPH" z 28 ub.m. donosi z NOWEGO JORKU, że w eksporcie złota ze STANÓW ZJEDNOCZONYCH, który w ostatnich tygodniach coraz bardziej spadał, obecnie nastąpił zupełnie zastoój. Przywieziono natomiast ten kruszec z JAPONJI w wysokości $2\frac{1}{2}$ miliona dolarów, a w najbliższych dniach ma przybyć dalszy transport w wysokości $1\frac{1}{2}$ miliona. Z powodu zastoju w eksporcie złota i w następstwie polityki kredytowej BANKÓW FEDERALNYCH na rynku nowojorskim panuje znowu silna płynność. Oficjalna stopa procentowa dziennego wynosi już 2%, zaś prywatna nawet $1\frac{1}{2}$ %.

KRONIKA POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH .

"THE FINANCIAL NEWS" z 28-go sierpnia r.b. podnosi, iż emisja $4\frac{1}{2}$ %-wych obligacyj francuskiego towarzystwa okrętowego SERVICES CONTRACTUELS DES MESSAGERIES MARITIMES S.A. w AMSTERDAMIE zwraca powszechną uwagę. Obligacje te gwarantowane przez rząd francuski powinny być właściwie emitowane na rynku paryskim, jednak wzmiankowane towarzystwo sądziło, iż warunki emisji w AMSTERDAMIE są znacznie korzystniejsze. Powodzenie tej emi-

sji było też niezwykle, bo suma zapisów kilkakrotnie przewyższała nominalną sumę obligacyj .

Według "THE FINANCIAL NEWS", polityka FRANCJI jest dwuznaczna i niezdecydowana . Według urzędowych oświadczeń FRANCJA nie życzy sobie dalszego dopływu złota - bo już ten zapas złota , który posiada BANK FRANCJI sięga prawie d w ó c h m i l j a r d ó w dolarów, czyli po zapasach złota FEDERAL RESERVE BANKÓW , obecnie rezerwy kruszcowe BANKU FRANCJI są największe na świecie . Ale akcja rządu francuskiego i BANKU FRANCJI jest zaprzeczeniem tych oświadczeń. Zrozumiałe jest, że gdy FRANCJA dopuszcza do emisji pożyczek francuskich zagranicą , to czyni to nie po to, aby wstrzymać dopływ złota do kraju , lecz aby go zwiększyć. Już znaczne zakupy złota przez BANK FRANCJI wskazują , że dążenie do tezauryzacji złota wśród kierowników BANKU FRANCJI ma charakter bardzo wyraźny . Jeżeli obecnie FRANCJA zamiast stać się krajem eksportującym kapitał , ten kapitał importuje — co musi się odbywać również w postaci importu kapitału - to to jeszcze bardziej potwierdza przypuszczenie , że francuskie zapasy złota wkrótce przewyższą sumę 2-ech miliardów dolarów.

To dążenie do nagromadzenia olbrzymich zapasów złota we FRANCJI jest niczem niezasadnione , dezorganizuje rynek światowy i musi w końcu wywołać niepożądane bardzo perturbacje na rynku angielskim i amerykańskim - bowiem za wzmożonym odpływem złota z tych krajów pójdzie restrykcja kredytowa i wyższa stopa procentowej. Dlatego też stosunek CITY londyńskiej i WALL STREET jest bardzo nieprzychylny temu wzmożonemu przywozowi złota do FRANCJI. Międzynarodowe czynniki w LONDYNIE i w NOWYM JORKU nie dopuszczają do emisji pożyczek francuskich w W. BRYTANII i w STANACH ZJEDNOCZONYCH lub uczynią wszystko , co jest od nich zależne , aby te pożyczki utrudnić.

To wyraźne ostrzeżenie pod adresem FRANCJI tłumaczy się ten, iż SERVICES CONTRACTUELS DES MESSAGERIES MARITIMES S.A. zamierza obecnie emitować obligacje na ogólną sumę $4\frac{1}{2}$ miliona funtów szterlingów: emisja w wysokości pół miliona funtów /5 milionów guldenów holenderskich/ w AMSTERDAMIE jest tylko jedną i to bardzo nieznaczną transzą wielkiej operacji pożyczkowej MESSAGERIES MARITIMES. Przypuszczają tedy w LONDYNIE, że pozostałe 4 miliony funtów zechce rzeczony towarzystwo francuskie uzyskać przez uplasowanie swoich obligacyj na giełdzie londyńskiej lub nowojorskiej. Tu "THE FINANCIAL NEWS" ostrzega, że FRANCJA może sama finansować się i że zbędne

i szkodliwe jest finansowanie francuskiego rządu, przemysłu lub transportu zagranicą. Niesłuszne jest również twierdzenie, jakoby obecnie warunki pożyczek na rynku holenderskim, angielskim lub amerykańskim były korzystniejsze od warunków na rynku paryskim: wszystko przemawia zatem, że emisja pożyczek francuskich na giełdach zagranicznych ma jedynie i wyłącznie ten cel, aby zwiększyć dopływ złota do BANKU FRANCJI.

Ta sama tendencja do tezauryzacji widoczna jest z tej systematycznej niechęci, z jaką rząd francuski traktuje emisje pożyczek zagranicznych na giełdzie paryskiej. Cel tej polityki pożyczkowej jest również oczywisty. FRANCJA, chcąc zwiększyć swój zapas złota, stara się stale zahamować jego odpływ z kraju, a jak wiadomo emisja pożyczek zagranicznych we FRANCJI musiałaby doprowadzić do wywozu złota. Skutkiem tej prohibicyjnej polityki BANKU FRANCJI jest wyrzeczenie się udziału w bliskiej już pożyczce stabilizacyjnej JUGOSŁAWJI. Sprawa ta pozostaje jeszcze bardzo sporna, bo syndykat banków francuskich żąda, aby obligacje tej pożyczki stabilizacyjnej były emitowane w dolarach, funtach i frankach francuskich tak, aby mogły być wymieniane pomiędzy FRANCJĄ, W. BRYTANJĄ i STANAMI ZJEDNOCZONEMI. Na to żądanie LONDYN i NOWY JORK nie chcą przystać, tak że możliwe jest, iż emisja jugosłowiańskiej pożyczki stabilizacyjnej odbędzie się bez pomocy FRANCJI.

INFLACJA W ROSJI SOWIECKIEJ .

"EKONOMICZESKAJA ŻYŻN" z 26 sierpnia r.b. Nr. 164 podaje następujący wykaz KOMISARJATU FINANSÓW Z.S.R.R., dotyczący rozmiarów emisji skarbowej w dniu 1 sierpnia 1930 r. :

Emisja biletów skarbowych	1.574.328.510	rb.-k.
Zapasy bankowe srebra Skarbu Państwa	70.874.031	" -
Monety srebrne w obiegu	176.817.662	"65 "
Monety z brązu	17.506.712	"99 "
Monety z miedzi	9.034.653	"94 "

R a z e m 1.848.561.570 "58 k.

Gwałtowne zwiększanie się inflacji skarbowej wykazuje następujące zestawienie:

Data wykazu	Bilety skarbowe	Monety srebrne	Monety Zdawkowe	Razem
1/X 1928 r.	711.0	188.8	14.9	914.7
1/I. 1929 "	730.4	190.8	16.1	937.2
1/IV. " "	717.7	190.3	16.8	924.8
1/VI. " "	747.8	193.7	17.1	1.958.6
1/VII. " "	805.0	198.1	17.4	1.020.5
1/VIII. " "	833.3	199.8	17.4	1.050.6
1/IX. " "	906.7	206.0	18.0	1.130.8
1/X. " "	1.021.7	215.4	19.1	1.250.2
1/XI. " "	1.116.5	22.8	19.9	1.359.3
1/XII. " "	1.138.8	226.9	20.5	1.336.2
1/I. 1930 r.	1.074.4	228.6	20.9	1.323.9
1/II. " "	1.016.9	229.0	21.2	1.267.1
1/III. " "	1.087.9	229.3	21.4	1.338.7
1/IV. " "	1.133.4	229.9	21.7	1.385.0
1/V. " "	1.219.5	232.0	22.1	1.473.6
1/VI. " "	1.267.2	235.1	22.7	1.525.0
1/VII. " "	1.372.1	240.5	23.7	1.636.4
1/VIII. " "	1.574.3	247.7	26.5	1.848.6

w m i l j o n a c h r u b l i .

W ciągu ostatnich dwóch miesięcy, t.j. od 1 lipca do 1 sierpnia r.b. emisja skarbowa zwiększyła się o 323.3 miliona rb. t.j. więcej niż o 21%. Wręcz niebywały był przyrost emisji skarbowej w ciągu lipca: w ciągu tego miesiąca emisja zwiększyła się przeszło o 212 milionów rb., z czego na zwiększenie emisji biletów skarbowych przypada 202 miliony rb. Pozostałe 10 milionów przypada na zwiększoną emisję monet srebrnych oraz innych monet zdawkowych.

Emisja biletów skarbowych odbywa się tedy z szybkością 7 milionów rb. d z i e n i e. Również z taką samą szybkością wzrastała emisja bankowa, jak to wynika z następujących wykazów SOWIECKIEGO BANKU PAŃSTWA.

Aktywa	16 lipca	1 sierpnia	16 sierpnia
Złoto w monetach i sztabach . . .	43.445.407	45.424.180	47.417.852
Inne metale szlachetne	2.502.132	2.548.623	2.465.596
Pokrycie walutowe	5.604.222	5.654.913	4.975.246
Traty w walucie zagranicznej . . .	302.868	304.137	304.052
Rachunki otwartego kredytu i inne krótkoterminowe aktywa	154.145.371	158.068.147	161.837.254
R a z e m	206.000.000	212.000.000	217.000.000

Pasywa

Emisja biletów bankowych	204.910.773	210.860.321	214.706.458
Niewykorzystane prawo emisji .	1.089.227	1.139.679	2.294.542
R a z e m	206.000.000	212.000.000	217.000.000

w c z e r w o ñ c a c h .

W dniu 1 lipca emisja biletów BANKU PAŃSTWA wynosiła 1.860.4 miliona rb., w dniu 1 sierpnia r.b. - 2.108.6 miliona rb. i wreszcie 16 sierpnia - 2.147.1 miliona rb. W ciągu tedy okresu od 1 lipca do 16 sierpnia emisja zwiększyła się o 287 milionów rb. Z tego obliczenia wypadałoby również, że emisja biletów GOSBANKU w ciągu ostatnich 6 - 7 tygodni

wzrasta prawie o 7 milionów dziennie.

Łączna suma emisji bankowej i skarbowej, czyli całego obiegu pieniężnego ROSJI SOWIECKIEJ wynosiła :

1 marca 1930 r.	2.874.5	miljona rb.
1 kwietnia " "	2.941.0	" "
1 maja " "	3.119.9	" "
1 lipca " "	3.496.8	" "
1 sierpnia " "	3.957.2	" "

Łącznie tedy emisja skarbowa i bankowa wzrosła w ciągu lipca o 460.4 miliona rb. W miarę tedy wykonania planu pięcioletniego wzrasta szybkość inflacji : prawie 2 miljarde banknotów skarbowych i bankowych w ciągu jednego tylko miesiąca - nigdy jeszcze dotąd nie wykazywały takiego przyrostu bilanse GOSBANKU i ZWIĄZKOWEGO KOMISARJATU FINANSOW .

Stan pokrycia obiegu banknotów wynosił w dniu 16 sierpnia zaledwie 24.7% czyli był 0.3% niższy od minimalnego ustawowego pokrycia, które wynosi 25% . W stosunku do całego obiegu pieniężnego pokrycie kruszcowe stanowi około 14%.

Należy tu zwrócić jeszcze uwagę na bardzo charakterystyczny szczegół w wykazie emisji skarbowej KOMISARJATU FINANSOW na dzień 1-go sierpnia r.b. Od czasu kiedy ukazują się te wykazy poraz pierwszy ukazała w nich dziwna rubryka "Zapas bankowy srebra Skarbu Państwa" . Dotychczas bowiem figurowała jedna pozycja "Monety srebrne w obiegu" . Zrozumiałe jest pochodzenie tej nowej rubryki : wobec katastrofalnego spadku waluty sowieckiej ludność tezauryzuje monety srebrne - i aby uniemożliwić tą tezauryzację Skarb Państwa sam zaczyna gromadzić srebrne monety, nie wypuszczając ich z powrotem w obieg . W ten sposób monety srebrne są faktycznie wycofywane z obiegu przez rząd, o ile nie są już ukryte przez ludność .

 B W I A D O M O Ś C I   B A N K O W E .

 B A N K I   W Ł O S K I E   W   I - E J   P O Ł O W I E   R . B .

Szwajcarski "DER BUND" z 27-go
ub.n. donosi z RYZMU :

Gdy w ostatnich latach rozwój włoskich banków kredytowych z powodu d e p r e s j i gospodarczej był wprawdzie powolny, lecz stały, to według wykazu za I półrocze r.b. zaznaczyły się pewne p o d s k o k i , które jednak uważać można tylko za następstwo rozwijającej się k o n c e n t r a c j i banków. BANCA COMMERCIALE ITALIANA , która w ub.r. objęła k o n t r o l ę nad BANCA COMMERCIALE TRIESTINA w ciągu r.b. z w i n ę ł a za wyjątkiem samej centrali w TRIESCIE w s z y s t k i e 13 filij tej instytucji i przejęła ich agendy . Tem też tłumaczy się w z r o s t całego szeregu p ó z y c y j b i l a n s o w y c h . W szczególności zaś wzrosły w I-en półroczu r.b. d e p o z y t y z 1.202.64 do 1.281.85 milionów lirów, c y f r a w i e r z y c i e l i 6.149.54 do 6.728.25 , natomiast c y f r a r ó ż n y c h w i e r z y c i e l i , która w 1929 r. niezmiernie poszła w g ó r ę , obecnie s p a d ł a z 323.49 do 237.23 miliona , zaś c z e k i s p a d ł y z 243.60 do 233.56 miliona . Na ogół zatem zobowiązania w z r o s ł y z 7.919.67 do 8.480.62 miliona lirów . Z drugiej strony zaś w z r o s ł y weksle z 3.928.76 do 4.217.21 miliona , a reperty z 633.32 do 677.47 miliona . Dowodem jednak, że BANCA COMMERCIALE ITALIANA jako gwarancję za udzielone k r e d y t y żąda w a l o r ó w , jest w z r o s t c y f r y tych ostatnich z 729.45 do 799.81 miliona . Czysty z y s k wyniósł 54 milionów wobec 114 milionów w 1929 r.

Jeszcze silniej przedstawia się p r z y r o s t pozycji bilansowych w CREDITO ITALIANO, a to z powodu przejęcia wszystkich interesów bankowych, funkcjonującego już tylko jako instytucja do finansowań BANCA NAZIONALE DI CREDITO. Od końca 1929 r. bowiem wzrosła cyfra : depozytów z 1.187.88 do 1.467.87 miliona , wierzycieli z 4.083.57 do 6.081.95 , różnych wierzycieli z 52.18 do 203.73 , a czeków z 166.66 do 214.79 . Ogółem zatem

zobowiązania w z r o s ły z 5.490.29 do 7.977.34 miliona lirów , równocześnie zaś wzrósł także w ła s- n y k a p i t a ł z 610 do 800 milionów . Po drugiej stronie zaś wzrosły : kasa z 421.18 do 456.75 , weksle z 244.55 do 4.017.72 miliona , a reporty z 602.32 do 740.33 miliona , czyli płynna wartość w z r o s ła ogółem z 3.468.05 do 5.214.80 miliona lirów . C z y s t y z y s k za I półrocze r.b. wynosi 29.94 miliona wo- bec 57.75 miliona w 1929 r.

W I A D O M O Ś C I   E K O N O M I C Z N E .

INTERLUDJUM W NIEMIECKO - POLSKICH ROKOWANIACH HANDLO -
W Y C H .

Berlińska "WIRTSCHAFTS-ZEI - TUNG" z 1-go b.m. w obszernym artykule pod powyższym nagłówkiem wywodzi co następuje:

Rząd polski w lipcu r.b. do- magał się, by rozpoczęto na nowo rokowania , celem osta- tecznego zawarcia u m o w y h a n d l o w e j . Kiedy zaś rząd RZESZY ze względu na urlopy licznych mi- nistrów w odpowiedzi swej proponował o d r o c z e n i e terminu o 4 tygodnie, w polskiej prasie oraz we wschodnio-europejskiej , którą POLSKA dysponuje , roz- poczęło się wściekłe ujadanie . Sprawa stała się w do- datku przez to jeszcze drażliwsza , że POLSKA wobec uchwalonego w czerwcu r.b. p o d w y ż s z e n i a niemieckich c e ł a g r a r n y c h zapytała rząd RZESZY o jego zamiary co do ceł od b y d ła , a w szczególności od n i e r o g a c i z n y . Oczywiście, że z powodu nieobecności licznych ministrów , rząd niemiecki n i e m ó g ł na to pytanie odpowiedzieć. Cały ten epizod ujawnia już t r u d n o ś c i , w ja- kie RZESZA dostała się z powodu u s t ę p l i w o ś - c i wobec rolnictwa w kwestjach celnych .

Stwierdzić zaś należy , iż cła od n i e r o g a c i z n y , jakie NIEMCY mają w p r o w a d z i ć po wypowiedzeniu umowy handlowej ze SZWECJĄ , posiadają dla POLSKI conajmniej tak wielkie znaczenie , jak w y s o k o ś ć k o n t y n g e n t u ,

o który toczy się tak zacięta walka . Z powodu już dokonanego lub dokonać się mającego podwyższenia ceł rolniczych wszedł w całą niemiecką politykę handlową moment niepewności, który w poważnej mierze może utrudnić stosunki RZESZY do państw przeważnie agrarnych . Należy przeto na czas zastanowić się , jak daleko jeszcze można uwzględnić żądania agrarne .

Na szczególną zaś uwagę zasługuje obecne zachowanie się RZĄDU POLSKIEGO w sprawie likwidacji majątków niemieckich . Ma się bowiem wrażenie , jakoby POLSKA , której wstrzymanie tych likwidacyj z powodu wejścia w życie PLANU YOUNGA nie jest na rękę , w ostatniej jeszcze chwili chciała na gwałt zagarnąć możliwie jaknajwięcej tych majątków niemieckich . WARSZAWA zdaje sobie chyba jednak sprawę , że takie postępowanie byłoby wysoce niebezpieczne . Wprawdzie w ostatnich 4 latach przyzwyczailiśmy się już do polskich metod rokowania , ale im ostrzej WARSZAWA będzie postępowała , tembardziej utrudni tym Niemcom , którzy szczerze pragną porozumienia gospodarczego między obydwojma państwami , domaganie się o zawarcie umowy handlowej . Jeśli WARSZAWA do rokowań wniesie coraz więcej dysonanansów politycznych , wówczas w NIEMCZECH będzie tylko wzrastał wpływ przeciwników tej umowy . W interesie zaś obu narodów należałoby ubolewać nad takim obrotem sprawy . Rząd polski bierze przeto na siebie wielką odpowiedzialność , jeśli dopuszcza by "polityczne słonie" wkroczyły do gospodarczego "składu porcelany" .

DEPRESJA ŚWIATOWA .

"HAMBURGER NACHRICHTEN"

z 30 ub.m. w artykule pod powyższym nagłówkiem wywodzi co następuje :

W ogólnym kierunku ruchu cen od chwili wybuchu wojny światowej można stwierdzić następujące fakty :

1/ od wybuchu wojny światowej, aż do WIOSNY 1920 r. : okres prawie bezustannego wzrostu cen, przyczem przeciętny światowy poziom cen na wiosnę 1920 r. osiągnął prawie dwukrotnie krótkiego poziomu przedwojennego;

2/ Od wiosny 1920 r. do połowy 1922 r. : okres ogólnego skurczenia zbytnie wysokiego poziomu cen do blisko połowy osiągniętego na wiosnę 1920 r. najwyższego stanu /światowy WSKAŹNIK CEN w 1922 r. wyniósł : 134/;

3/ Od lata 1922 r. : okres ponownego wzrostu cen, który za wyjątkiem krótkiej przerwy pod koniec 1923/24 r. trwał jeszcze przez cały rok 1925 i spowodował ostatecznie wzrost ŚWIATOWEGO WSKAŹNIKA CEN o jakie 20% ponad 150 ;

4/ Od 1925 r. : trwający do dzisiaj dnia okres spadku cen, przerwany tylko na krótko od początku 1928 r. do wiosny 1929 r. Od tej chwili tempo spadku cen stało się uderzająco szybkie. W ciągu kilku miesięcy bowiem nastąpił spadek o kilkadziesiąt procent, a nawet przeciętny poziom cen obniżył się w porównaniu z najwyższym stanem 1925 r. dotychczas już o przeszło 25%. To też wskaźniki najważniejszych krajów obecnie znajdują się poniżej 120 / w 1913 r. : 100/, a po części, jak we FRANCJI, WŁOSZECH, HOLANDJI i BELGJI, nawet poniżej 110.

Zbadanie przyczyn tego fenomenu, obejmującego całe międzynarodowe gospodarstwo, jest niemożliwe, ponieważ objawy ekonomiczne w swej projekcji międzynarodowej przedstawiają się często, jako rezultat sił przeciwdziałających tak, iż nie dają punktu oparcia do wynalezienia tych sił. Na podstawie jednak doskonałego materiału statystycznego STANÓW ZJEDNOCZONYCH, których dochód narodowy wynosi przeszło 40% dochodu światowego, a rozmiar handlu przeszło 50% obrotu gospodarstwa światowego, można dokonać pewnych badań, posiadających wartość także dla oceny sytuacji międzynarodowej. W rzeczywistości też porównanie rozwoju cen w STANACH ZJEDNOCZONYCH z tymże rozwojem na całym świecie wykazuje tak daleko idącą zgodność, że nie da się zaprzeczyć w za jej nam zależność.

